

op te brengen, ende door ons alle uytschende reizen, waer van de helfte aen den Landheeren in die huyre gevoert sal werden, nyet tegenstaende eenige concessies der coemmercie; ende zoo verre eenige van den Ingeleeten van uwen Oebiede onwiltich sijn om die voorz. zijf. stavens ende reison op te brengen, sullen ghy met macht van Soldaten hem daer toe bedwingen; ende zoo verre ghy oock in vier dooren nae de roepnis van doesten die voorschreven panningen nyet opbrengen, sullen wy v met Soldaten die voorschreven panningen doen opbrengen, ende voorts alle schaden ende inuerten op v ende die unwilligen doen verhaelen, v alzoe hier nae uiterende, dat men zal moegen sijn v allgemeyne Vaderlant van herten toegedaen te sijn; ende zoo ghy eenige unwillige bouwten, (dewelcke men nyet anders sal verhaelen, dan die vrienden toegedaen te sijn) daer aff ende van uwe volken wederuoren ons onder macht ende dacht te verlandighen; v hier by aduertende, dat men door deese middelen van contributie verhoope alzoe voor

to sien met prouinc van Crytsmoet; hoe wel die darde man uytselst ende op getruet verordent wort, dat noehoms die sijn dar do man nyet van soode sal weeten sijn te trocken; Vhenc, Eerzoemen ende heue Bezonders! van des te doene en sijn in geen gebreke, ende weest Godt zeulen.

Gescreuen wt Leeuwarden den xxij. Juny 1580.

(Onder stont gefchreyen)

Ter ordonnantie van den Houe.

(ende geteekent)

T. Hoorn.

(Op schrift was)

Den Vheeren, Verfaemen ende Heuen besondere Burgermeestren, Schepenen ende Raeden der Reede Leeuwarden.

Es ist zu Placcat-Buch sal. Ordn. betreffend die Orgel's Hofe am Vrieland.

Commissie, door den Prince van Orangien gepasfereert op Bernard van Merode, 101 Lieutinant Gouverneur in Vriesland.

Den 29 Juny 1580.

Worth, by der gratien Godts Prince van Orangien, Graue van Nassau, van Cassenellebogen, van Vanden, van Dietz, van Bueren, van Leerdam &c., Heere ende Baron van Breda, van Diest, van Grimbergen, van Atlas, van Nozeroy &c., Berffborchgrauue van Antwerpen ende van Besancon, Gouverneur ouer Brabant, Hollandt, Zeelandt, Westvrielandt ende Wrecht, Lieutenant ende Stadtholder Generael van den Deurluchtigen Prince *Matthias*, by der gratien Godts Kerkherdoghe van Oostenryck, &c., Gouverneur ende Capitein Generael ouer de Nederlanden van herwezoouere; allen den geenen die dese tegenwoordige sullen sien, saluyt.

Alsoe onlaet zyne Hocheyt ende den Generale Staaten van de geuueerde Prouincien van deese Nederlanden, opt eernstich verouct van de Staten van Vrielandt, hollieft heeft, ons te stellen ende te committeren totten staet ende ampt van Gouverneur ende Stadtholder van der bouengenoemden lande van Vrielandt, hebbende dien vulgens voor ons daer op gedaen de-

gestheten heue brieuen van commissie in forma, in date den 21. dach deser jegenwoordiger maent van Junij (a), die welcke (seck by ons geaccepteert sijnde; wy, omme die goede belieste van zyne Hocheyt ende Generale Staten waerontempe te voldoen, ons wel gorne naer Vrielandt zouden transporteren, maer alzoe overmits die gewichtige landstrecken, desgelick in deese Quartieren ouercoemende, desels affuren ons affweken van hier voor als noech nyet en sijn lydende, ende dat by de bouengescreeuen commissie ons gecommiteert ende geconcoert is, in onse plaets eenen gequalificeerden persoen te moegen stellen, omme in ons absteke ofte affweken sijnue Stadthouderschap te bodiuen. Doen te waetene, dat om die goede kennisse, die wy hebben van den goede ende sonderlinge effectie, die toe weluocren ende vordoringe van den gemeynen Vaterlande, ende toe dienst van de Generale Staaten van allen tyden die Edelle Welgeboren Heere *Bernard van Merode*, Heere van Rummun, gehad, getragon, ende by soo menichuldige goede diensten metter daer

daer hewoefen heeft, ons vnicoverlyc be-
trouwende zynder wysheyt, vsondeghy-
geschichtheyt ende experientie, wy Jofephus,
achtervolgende den confynze, was by de
bouengenoemde commissie geyuen, veror-
dent, ghesek ende gecommiteert hebben,
verordnen, stellen ende committeren mis-
deesen tot onsen Lieutnant van den voorsz.
Gouvernemente van Vriesland, hem geuen-
do volcoemen macht, auctoriteyt ende sun-
derliigo bewel, om tvoorichuews Lieut-
tenantschap van den Gouvernemente van
Vriesland voortan in ons abentlic ende aff-
weesen te houden, te exorcieren ende te
bedienen, tselue Landt ende die grede In-
gesetenen van dien te beschudden, voor-
staen, bewaeren ende beschermen van alle
fortze, cracht, ouerdaet ende gewelt; gnu-
t ende neerstich toetsicht te nemen tegens alle
vergaederingen van Ruyteren, Knichten,
Circswolck oft andere, die lot selue Landt,
buyten weeten ende onloof van zyne Hooc-
heyt, den Generale Staten oft ons; studen
willen cimen, om eenyge oploop, inuafte
ofte seeflach sdaer te doene; ende te dien
eynde, tot hewacrnisse ende versterkenheyt
van den steden, huysen, sloten ende sterck-
ten van Vriesland, goede waecke te doen
houden by daege ende by nachte, ende
daer toe te dwingen ende doen dwingen al-
len den gheenen dyent behooren sal, naer
gelogghenheit van tyde; goede ordre, regle
ende cryschadispynen onder den Cryschwulck
te den selfuen Lande te houden ende te
doen houden; ende voorts generalick te
doene, alsoe egene wy wt cracht van de
voorsz. onse commissie (van dewelcke wy
hem copie auctentick hebben gelouert)
zouden moegen doen, ende wes eer goet
ende getrouw Lieutnant van den Gouver-
nemente van Vriesland; schuldich is ende be-
hoort te doene; mitgeden oock met ons
van alle vnuualkende saeken altoys goede
correspondentie te houden, name des te
betes up alles by tyde tot vorderinge van
den Lande te moegen versien, tot alsalcken
traflemente, als hem by den Staten van
den selfuen Lande sollen toegetruwt wor-
den; ende voorts waten eeren, rechtou-
prijnissimien, vryheden, prouffuyten ende
veruullen, daer toe staende ende behooren-
de; waer oppe, ende van hem wel ende
getrouwe:lyc int voorichuews Lieutenants-
schap te quytan, die bouengenoemde Heere
van *Ramm* sichuldich ende gehouden wordt
den behoorlickes oode te doene oen onse han-
den. Versoucken daeromme, ende impu-
baluen beuelen den Presidert ende Lijden
van den Raede in Vriesland, Prelaten, Eode-
len ende gemeyne Staten van den selfuen
Lande, Dorsluten, Amptlieden, Beuelheb-

IV. Dal

bers, Grietmans, Burgmeesters, Ouder-
mann, Weiboulers van Steden, Dorpen en-
de Vleeden, ende allen anderen dyet an-
geen sal, met sump allen Ouersten, Coron-
nelen, Hoplieden, Beuelhebben, Ruy-
teren, Knichten ende anderen Cryschou-
den, die daer gegetwoordich zyn, oft als
nuch sullen moegen coemen, dat zy den
bouengenoemden Heere van *Ramm* vons-
teen kennen ende houden voor onsen Lie-
utenant in den Gouvernemente van Vries-
land, ende ouer sulct hem alle dihoortlicko
cete ende trouwe:lyc daren ende bewyten,
ende hem obediëren ende gehoorsamen als
ons salsen, ende tvoorsz. Lieutenants ampt,
metten eeren, rechten, prouffinnien, vry-
heyden, prouffuyten ende veruullen voorsz.,
hem doen, laeten ende gedoegen, ruse-
lick, vredelick ende volcomelick oereteren,
geuyten ende gebruycken, condouren alle
betenen ende wederseggen ter contrariten.
Des toirtonde hebben wy dese met onse
namen geteekent, ende onsen segel daer on-
der doen anhangen.

Alas gedaen binnen der stede van Ande-
werpen op ten xxv^{den} dach Juny, Anno
duyzent vyf hundert achtentich.

(onder stonde geschreuen)

Die prinseliale doose, in franchyn gese-
uen zynde, was beuesticht met een
groot vuythengende zegel, in roeden
wants godruet, ende met een vieren-
papier bedect, hangende oen eenen
dubbelen franchynen steeue.

(ende geteekent)

Gmil de Nassau

Op de pleyke stonde gesicht-
oon zoe volcht:

By mynen Genadigen Heere den
Prince.

(was geteekent)

N. Bruynsch

(vn te rugge wes geschreuen)

Vp beden den xxvij. dach der maent van
Junio des jaers XV^{de} achtentich, sou
heest die Edele Welgeboerms Heere
Bernardus van Alred, Vryheer tot Rijn-
men &c., gedaen een zyne Excellentie
den behoorlickes oode, van, achter-
volgende die commissie van Lieutenant
Gouverneur van Vrieslandt, tot wic-
te van doesen geschrouen, hem wel
dauchdelijck ende vromelijck te drue-
gen ende te quytan int voorichuews
Lieute-

Lieutenantschap, toue (welck zyne Excellentie hem gestelt ende gecommiteert heeft, hebbende beloost, d selue commissie van punde tot punde naer te coemen ende te achtervolge; welken code hy met zynen naem ende gewoontlike handteecken onderschreuen heeft.

My presens.

(geucecken)

N. Luyck.

(lagen soude)

Geftraheert vuyt het register van do commissien, rustende in den Houe van Vrieslandt, ende heuonden daer mede racorderen. By wy, Greflar van donseluen Houe affhr.

(ondergeteckent)

F. DE BAUDEMONT.

Naar de gedenckboeke opge, ter Secretarie der H. H. Gedeputeerde Staaten van Vrieslandt te Gronne.

Mislike van den Prince van Orange aan de Gedeputeerde Staaten van Vrieslandt, waar by kennisse geeft wgens bet aanstellen van den Heere

Bernard van Merode, Heere tot Rammen, tot Lieutenant

Generaer van syn Hoogheid over dezer Provincie.

Den 27 Juny 1580.

Die Prince van Oranngien. Graue van Nassau &c., Lieutenant Generael &c.

Edelu, Eerensdige, Forfator, Welgheluckde, Discrete, Lieve, Befunders! Alsoe wy op v lieder ernsch behouden ende begheerte, unsex aenueert ende gheacceptat hebben (Gouernement van den lande van Vrieslandt, ende dien zolghens oick aenghenomen alsulcken openc brieuen van commissie, als zyns Houcheyt ende de Generale Staaten daer op voor ons hebben doen descheren. Soe en hadden wy nyet lieues ghesken dan ons naer Vrieslandt te moghen begheuen, om met v lieder te aduuleren op redresement ende gnet beleydt van den leucken aldacr, die zoo wy verstaen, ouermids het verstroyen van den Crychsuelcke, in zoe gooden ordre nyet en zyn als tot weluert van den Lande wel te wenschen waere; maer eo is ons bet selue tot onsen groocen lootwelen voor dese tyt nyet moghelyck geweest, soe uunnu de verlaemellaghe van den Generaelen Staaten, syde binnen dacer stede van Antwerpen, als oock dat den vyandt hem voor dry oft vier daeghen in desen Quardieren tot onsero vrorich vaendelen knechten ende een deel Poerdeuelck heeft behauen, liggende nentent der stede van Bruesche; Ende nochtans, ouermits die sochsfuldichuyt ende soederlinghe ghegenegheyt, die wy totten lande van Vrieslandt ende ten goe-

den landwonderen deselvs zyn dreeghede; soe hebben wy verlicht Heeren Bernard van Merode, Heere tot Rammen &c., wghens . . . . . ons by vyne Hoochoyt ende den Generaelen Staaten ghegheuen, te wille aenueerden het Lieutenantschap van denstuen (inuernement); ende alsoe hy, bogherende den Landen dienst te doen, sulx aenueert hoeft. ryfende di-noolghens tegenwoirdelyck over Vrieslandt, soe hebben wy hem volonmelyck van onse meyttinghe onderriecht ende gheschreert; wilstende dertaluen affhr eghen ryder verhael dies aengende doen. maer v lieder verhoucken, den hoengenoemden Heere van Rammen aenhouren, ende op al het gheene hy v lieder van onsen wroeghen segghen sal, volcomen gheloue toestellen als ons seluen; hem vnots secondeerende, also behuyt ende voorderinghe doende in al eghene tot sLandt dunt ende weluieren deselvs eenichsins sal strecken. houdende int dien tyne altydt met hem guede correspondente, nyet ryffelende, hy hem in alles tot v lieder goet gonneghen sal quyton; ende van onsen wghen willen wy nyet haeten alles te doen ende te vinderen, des wy eenichsins int conforato ende profperiteyt van den lande van Vrieslandt sullen weeren dieneude: Hier mede Kdele, Eerensdige, Parfator, Welgheluckde, Discrete, Lieue, Befunders! syt Gode Almachtich beuolen.